

Speelbeter, speelbest

Speelgoed is het visitekaartje van je opvoeding,' vindt deskundige Marianne de Valck. Des te belangrijker de vraag: wat geven andere ouders? Wat willen uw kinderen? En wat is het beste? Een enquête onder 3000 gevers en 800 krijgers, zodat u weet wat u moet kopen.

Tekst **Jeroen Kleijne**

(G)rootouders geven hun (klein) kinderen in december het liefst constructiespeelgoed en knutsel-spullen, bovenaan op het verlanglijstje van hun kroost staan juist computerspellen en bordspellen. Dat blijkt uit de internet-enquête van *Kassa Magazine*. Speelgoeddeskundige Marianne de Valck vindt dat ouders zich niet alleen moeten laten leiden door verlanglijstjes en commercials. 'Kinderen kunnen heel leuk spelen met een echt autostuur, oude kleren of een set houten lepels.'

Uit de speelgoedenquête van *Kassa Magazine* blijkt dat ouders en grootouders voor kinderen van twee tot twaalf jaar vooral kiezen voor constructiespeelgoed zoals Lego (25%) en knutsel- of tekenspullen (23%). Marianne de Valck is daar niet verbaasd over: 'Dat heeft alles te maken met het feit dat de meeste ouders veel waarde hechten aan een prestatie, een zichtbaar resultaat. Ik benadruk elke keer weer dat de waarde van het spelen niet in het resultaat ligt, maar in het proces. Spelen met verkleedkleren of buiten spelen kan soms veel meer ontwikkelingswaarde hebben, bijvoorbeeld op het gebied van sociale vaardigheden.'

Uit de enquête komt verder duidelijk naar voren dat kinderen soms andere cadeauwensen hebben dan hun ouders willen vervullen, vooral als het gaat om spelcom-

{ Ze kunnen heel leuk spelen met een autostuur of houten lepels

puters en games. Bij oudere kinderen kiezen ook ouders wat sneller voor computerspelletjes. Dat is niet altijd de juiste keuze, vindt De Valck: 'Kinderen moeten tijdens het spelen creatief, constructief, cognitief, sociaal en motorisch bezig zijn. Gelukkig neemt het aantal interactieve computerspellen toe, maar veel spellen geven een kind slechts opdrachten die ze uit moeten voeren. Een kind moet doen wat de computer verwacht, er wordt te weinig een beroep gedaan op de inventiviteit.'

Op het verlanglijstje van de kinderen (4-12 jaar) staan computerspellen en bordspellen samen bovenaan. Marianne de Valck heeft een duidelijke voorkeur voor de bordspellen: 'Als je de borduitvoering en de computeruitvoering van spellen met elkaar vergelijkt, is het verschil heel duidelijk. Hoe mooi de uitvoering op de computer ook is, je mist de interactie met de andere spelers aan het bord. Mijn zoon speelde bijvoorbeeld altijd behoorlijk vals bij *Monopoly*. Hij plukte ons binnen de kortste keren helemaal kaal. Op een gegeven moment was het dan "Koninginnedag": hij gaf ons allemaal dertig-

duizend gulden en dan kon hij weer verder gaan. Door de interactie met je medespelers zoek je veel meer naar mogelijkheden tussen de regels door.'

Het cruciale belang van spelen mag volgens De Valck niet onderschat worden: 'Veel ouders denken dat een kind speelt omdat hij niets beters te doen heeft. Taalkundig is dat juist: spelen is het beste dat een kind doen kan. Geef je kind dus de ruimte en de tijd om te spelen. Met speelgoed dat ze uitdaagt. Als je kinderen leert dat je een uitdaging aan kunt gaan, krijgen ze moed om steeds weer nieuwe dingen te proberen. Een voorwaarde voor ontwikkeling. Nieuwsgierigheid en alertheid zijn eigenschappen die kinderen tijdens het spelen kunnen ontwikkelen en daar hebben ze de rest van hun leven profijt van.'

De belangrijkste tip die Marianne de Valck geeft voor het kiezen van goed speelgoed is: je kind leren kennen: 'Tegenwoordig is het ideale kind het kind waar je geen kind aan hebt, maar ook met spelen op een goede manier kunnen kinderen zich urenlang vermaken. Als ouder moet je niet alleen afgaan op wat kinderen willen hebben of fabrikanten je bieden, maar die informatie mengen met je eigen visie. Wat voor kind heb ik, wat zijn zijn of haar interesses? Speelgoed is het visitekaartje van je opvoeding, dus daar moet je een zorgvuldige keuze in maken.'

Producenten bombarderen de consument in november en december met speelgoed-commercials. Hoe moet je daar in vredesnaam een keuze uit maken? De Valck:

'Sinterklaas is een verwenfeest en daar kan goed speelgoed bij passen. Goed speelgoed is aantrekkelijk en uitdagend en geeft ruimte voor creativiteit. Leuk dat Lego er wat voorbeelden bijlevert, maar het is veel leuker om die blokjes op je eigen manier te gebruiken. Leuk om een bordspel volgens de regels te spelen, maar soms is het nog leuker om er zelf een regel bij te verzinnen. In mijn boek *Spelen kan met alles* geef ik een heleboel voorbeelden van speelgoed

dat niet in de winkel te krijgen is. Kinderen kunnen ook prima spelen met "echte" dingen. Een echt stuur - daar hoeft niet eens een auto aan vast te zitten -, de oude kleren van je ouders, een set houten lepels. Speelgoed moet de ruimte geven voor je eigen inventiviteit. Speelgoed moet een middel zijn, niet een doel.'

Marianne de Valck schreef lang voor het tijdschrift 'Ouders van nu' over spelen en speelgoed. Sinds 1999 geeft ze met haar eigen bureau advies aan kinderdagverblijven, scholen, activiteitenbegeleiders en ouders. Ze publiceerde diverse artikelen en boeken, waaronder 'Het speelgoedboek. Eerste hulp bij het kiezen van speelgoed' en 'Spelen kan met alles'.

Speelgoed van het jaar

Om de aandacht te vestigen op goed speelgoed organiseren leveranciers en winkeliers elk jaar de verkiezing Speelgoed van het Jaar, in vijf leeftijds-categorieën. Volgens Marianne de Valck moeten ouders niet te veel achter de sticker met het blauwe logo aanhollen: 'Een van de regels om voor jurering in aanmerking te komen, is dat het speelgoed algemeen verkrijgbaar moet zijn. Minder kapitaalkrachtige leveranciers maken daardoor minder kans op een nominatie. De jury beoordeelt het speelgoed "op zicht". Ze spelen er misschien wel even mee, maar kijken niet of er een vergelijkbaar beter product te verkrijgen is. Al het genomineerde speelgoed komt vervolgens in de winkel te staan, op een mooi display. Met een oproep aan het winkelend publiek: "Stem en win speelgoed." Dan kiezen mensen volgens mij toch eerder voor die dure Lego-does dan dat simpele foamzaagje. Bovendien kunnen ze het speelgoed niet uitproberen. "Speelgoed van het Jaar" is geen reële keuze uit het totale aanbod.' Miesje van Rijn (betrokken bij de organisatie van de verkiezing) is het daar uiteraard niet mee eens: 'We hebben een bestand van 220 leveranciers en die mogen allemaal speelgoed insturen. In de jury zitten niet alleen inkopers en detaillisten, maar ook speldocenten, speltherapeuten en journalisten die over speelgoed schrijven. Allemaal mensen die verstand hebben van speelgoed en dus speelgoed veel sneller kunnen beoordelen dan u of ik. Over de brede verkrijgbaarheid: als je probeert goed speelgoed onder de aandacht te brengen, moet een product dat meedoet aan de verkiezing wel in alle winkels of winkelketens te koop zijn. Het is inderdaad zo dat het publiek het genomineerde speelgoed niet kan uitproberen, maar dankzij de zorgvuldige beoordeling van de vakjury zijn het allemaal goede producten. Daar gaat het uiteindelijk om: het publiek in contact brengen met goed speelgoed. Een product dat aansluit bij de behoefte en ontwikkeling van het kind.'

De Speelgoed Enquête

Begin november deden ruim drieduizend (groot)ouders van kinderen van twee tot twaalf jaar en ruim achthonderd kinderen (4-12 jaar) mee aan de Speelgoed Enquête. De hoofdvraag: wat willen kinderen krijgen in december en wat willen (groot)ouders geven? De belangrijkste uitkomsten staan hieronder op een rijtje. Opvallend was overigens dat een derde van de (groot)ouders nog niet weet wat ze hun (klein)kinderen cadeau geven in december.

Wat geven de (groot)ouders?

→ Wanneer geven ze cadeautjes?

Met Sinterklaas	60%
Met Kerstmis	12%
Allebei	28%

→ Wat geven ze uit per kind?

0-20 euro	24%
21-40 euro	30%
41-60 euro	26%
61-80 euro	6%
81-100 euro	8%
Meer dan 100	6%

→ Soorten speelgoed (top 5)

1. Constructiespeelgoed	25%
2. Knutsel- of tekenspullen	23%
3. Bordspel	17%
4. Actiefiguren/poppetjes	10%
5. Computerspel	9%

→ Voor (klein)zoon (top 5)

1. Constructiespeelgoed	37%
2. Knutsel- of tekenspullen	17%
3. Bordspel	15%
4. Computerspel	10%
5. Buitenspeelgoed	8%

→ Voor (klein)dochter (top 5)

1. Knutsel- of tekenspullen	28%
2. Bordspel	18%
3. Actiefiguren/poppetjes	14%
4. Constructiespeelgoed	11%
5. Computerspel	8%

Wat staat op het verlanglijstje?

→ Soorten speelgoed (top 5)

1. Computerspel	36%
2. Bordspel	36%
3. Constructiespeelgoed	32%

55%

van de jongens heeft constructiespeelgoed op het verlanglijstje staan

4. Spelcomputer	31%
5. Knutsel- of tekenspullen	29%

→ Jongens (top 5)

1. Constructiespeelgoed	55%
2. Computerspel	41%
3. Spelcomputer	35%
4. Bordspel	30%
5. Knutsel- of tekenspullen	14%

→ Meisjes (top 5)

1. Knutsel- of tekenspullen	44%
2. Bordspel	38%
3. Computerspel	30%
4. Spelcomputer	27%
5. Mp3-speler	18%

Ouders versus kinderen

Kinderen van 4, 5 en 6 jaar

→ Kinderen willen (top 5)

1. Knutsel- of tekenspullen	42%
2. Constructiespeelgoed	40%
3. Bordspel	34%
4. Actiefiguren/poppetjes	27%
5. Spelcomputer	21%

→ Ouders en grootouders geven (top 5)

1. Knutsel- of tekenspullen	29%
2. Constructiespeelgoed	28%
3. Bordspel	22%
4. Actiefiguren/poppetjes	15%
5. Computerspel	7%

Kinderen van 7, 8 en 9 jaar

→ Kinderen willen (top 5)

1. Constructiespeelgoed	39%
-------------------------	-----

THE LEGO GROUP

2. Computerspel	36%
3. Bordspel	35%
4. Spelcomputer	34%
5. Knutsel- of tekenspullen	26%

→ Ouders en grootouders geven (top 5)

1. Constructiespeelgoed	30%
2. Knutsel- of tekenspullen	20%
3. Bordspel	20%
4. Computerspel	14%
5. Actiefiguren/poppetjes	10%

Kinderen van 10, 11 en 12 jaar

→ Kinderen willen (top 5)

1. Computerspel	47%
2. Spelcomputer	36%
3. Bordspel	34%
4. Mp3-speler	26%
5. Knutsel- of tekenspullen	23%

→ Ouders en grootouders geven

1. Computerspel	21%
2. Bordspel	17%
3. Constructiespeelgoed	17%
4. Knutsel- of tekenspullen	15%
5. Spelcomputer	10%

44%

van de meisjes heeft knutsel- of tekenspullen op het verlanglijstje staan

Top 3 per soort speelgoed

Van elke soort speelgoed dat de (groot)ouders willen geven, heeft *Kassa Magazine* een top 3 gemaakt. Verreweg het meest genoemde speelgoed was Lego.

→ Buitenspeelgoed

1. Voetbal
2. Fiets
3. Step

→ Bordspel

1. Monopoly
2. Wie is het?
3. Mens-erger-je-niet

→ Kaartspel

1. Memory
2. Kwartet
3. Pokémon

→ Knutsel- of tekenspullen

1. Schilder/verfspullen
2. Viltstiften
3. Knutselpakket

→ Knuffelbeest

1. Beer
2. Konijn
3. Hond

→ Constructiespeelgoed

1. Lego/Duplo
2. K'nex
3. Trein

→ Actiefiguren/poppetjes

1. Playmobil
2. Barbie
3. Littlest Pet Shop

→ Computerspel

1. Nintendo DS
2. Wii
3. PC

→ Ander speelgoed

1. Boek
2. Autootje
3. Puzzel